

V. évfolyam. 23. sz.

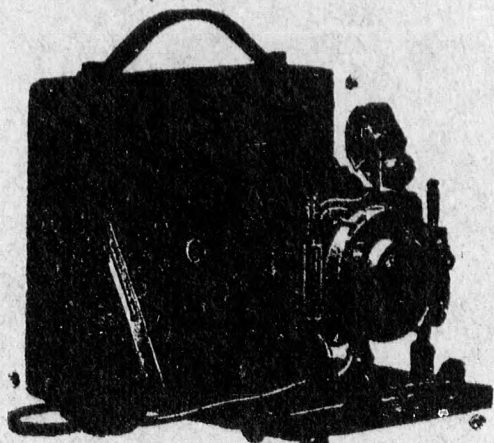
Megjelenik havonta kétszer.

1908. december 15.

Előfizetési ára egész évre 16 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, VII., Baross-tér 15.
Telefon 84—49.

**Alkalmi
vétel !!**

**Ritka :
alkalom!**

üzlethelyiségünk megváltoztatása miatt

Fényképező-készülékek és felszerelési kellékek

**mélyen leszállított áron kaphatók
készpénz vagy részletfizetés ellenében**

**Fényképezők ne mulasszák el
üzlethelyiségünket felkeresni.**

Aufrecht és Goldschmied, Budapest

• • • VII., Rákóczi-út 26. szám. • • •

◆◆◆◆ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni. ◆◆◆◆

AZ AMATŐR FOTOALMANACHJA MÁSODIK KÖTETE 1909. ÉVRE.

Teljesen új szöveggel és művészi képmellékletekkel jelenik meg.

Hasznos tanácsadó. Meglepő tartalom. Pazar kivitel.

Ára díszkötésben 3 korona.

Előfizetőknek bérmentve! Előfizetéseket elfogad

„Az Amatőr“ kiadóhivatala.

Budapest, VII/29. Baross-tér 15. szám.

Az (1908. évi) első kötet 4000 példánya csaknem elfogyott.

A bel- és külföldi szakkörök és sajtó egyhangu elismerése kísérte az első kötet megjelenését.

!Sok száz bel- és külföldi elismerő levél!

Busch

Objektivek és kamarák
„Poliskop“-kamara

Busch objektivekkel : Sztereoszkop-felvételre 45×107 mm.

Legkényelmesebb és legmegbízhatóbb sztereo-kamara!

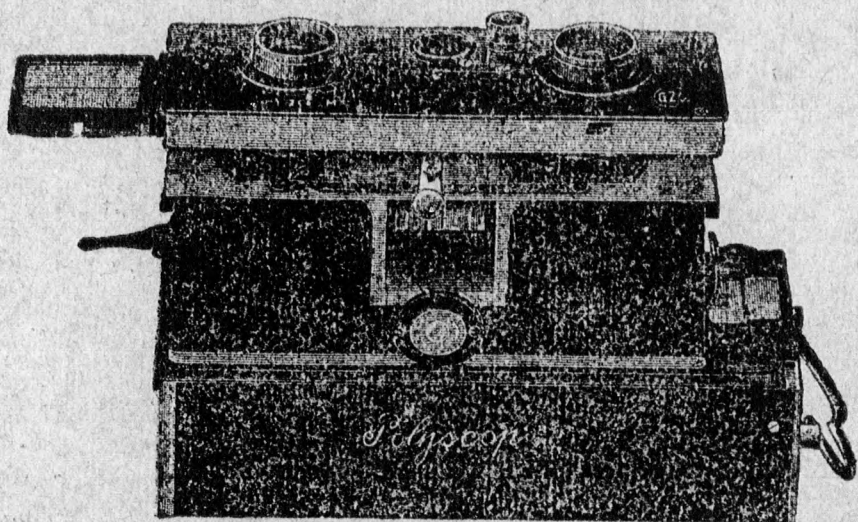
Utazáskor különös kényelmes!

Busch-„Stereo-Dioskop“

Uj sztereo-nézőkészülék

45×107 mm.-es diapozitívekhez
színházi látcső alakjában.

Bővebbet l. a különleges ismertető-
árjegyzékben. Tessék „Az Amatőr“-re
való hivatkozással a legújabb árjegy-
zéknek **díjtalan** megküldését kérni.
Szállítás az összes foto-üzletek útján.
Kívánatra a beszerzési forrásokat megjelöli a

Rathenower Optische
Industrie-Anst. vorm.

Emil Busch A.-G. Rathenow.

Magyar fényképezési kézikönyv az N. P. G.
gyártmányokról ingyen az összes foto-
üzletek vagy a magyarországi vezérképviselő

SILBERER BÉLA útján

BUDAPEST, VII., Akácfa-utca 16. szám.

N. P. G. Brómezüst-papíros

N. P. G. Lenta gázfénypapíros

N. P. G. Negatív papíros

N. P. G. „Emera“ aristo-papíros

N. P. G. Celloidin-papíros

N. P. G. Önszinező-celloidin-papíros

N. P. G. Pigment-papíros

N. P. G. Bromezüstpigment-papíros

N. P. G. Ozobrom nyomás

Általános nagy árjegyzék díjtalan.

Neue Photographische Gesellschaft A.-G.

Steglitz 17—Berlin.

◆◆◆◆◆ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni. ◆◆◆◆◆

BERLINER FOTODIENSTADT A. G. BUDAPEST, VII. BÉVICSEY-TÉR 6.

HOLLÓS J
 BUDAPEST
 V. DOROTTYA U. 10.

B.É.

HOLLÓS J.

cég készítményeit

URI FEHÉRNEMÜBEN
 férfi és női divat-, vadász-,
 sport- és utazási-cikkekben

a legkiválóbb izlés, megbiz-
 ható elsőrangú minőség és
 ∴ jutányos ár jellemzi ∴

Vidéki megrendeléseket — egész fér-
 fikelengyéket — gyorsan és pontosan
 bonyolít le.

∴ Egyedüli raktár: ∴

Budapest, V., Dorottya-u. 10.

TELEFON-SZÁM 33 — 50.

A cégnek fióküzlete nincs.

∴ ALAPÍTÁSI ÉV 1867. ∴

Szabadalom!!

Szabadalom!!

Nyoma sincs a füstnek.

Füsteltávolítás nélkül több felvétel

Súly 600 gr.

egymás után

Súly 600 gr.

Füstmentes „REMBRANDT“-zseb-villanó-készülék.

Tessék — e hirdetésre hivatkozva — képes ismertetést kérni! Ingyen.

Fabrik fotogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialapparate:

Ferdinand Hrdliczka Wien, XVI/2.

Lerchenfeldergürtel 9-11.

Herbststrasse 1.

ELISMERTEN A LEGJOBB
DIAPOZITIV - LEMEZEK

GUILLEMINOT

ezüst-lactat-lemezek vetítésre.

LEGTISZTÁBB RÉTEG! KÖNNYŰ KEZELÉS!

R. GUILLEMINOT, BOESPFLUG & CO.

Gyárosok **PARIS**, 22 rue de Chateaudun.

Minták kívánatra és e lapra való hivatkozással ingyen és bérmentve.

Vass Jenő
elsőrendű férfidivatüzlete

Budapest
VII., Erzsébet-körut 22.

Vidéki megbízásokat pontosan
és lelkiismeretesen eszközöl.

Wanaus József

FÉNYKÉPEZŐ - KÉSZÜLÉKEK
ÉS KELLÉKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 19.

Dúsan felszerelt raktár: szalon-, utazó, Kodak és egyéb kézi kamrákban. — Leghíresebb gyártmányú objektívek. Celloidin, aristo, bromezüst papírok. — Kiváló jó minőségű lemezek. — Mindig friss vegyszerek állandóan raktáron. — Előhívások 1 nap alatt eszközöltetnek. — Mindennemű fényképezési munkát elvállalok.

Sötét kamara amatőröknek ingyen áll rendelkezésére.
Uj nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

TRAPP & MÜNCH
MATT-ALBUMIN művésznymat papirjai

Legteljesebb pótlása a platinnak és pigmentnek. A legkiválóbb szakférfiak ismételt elismerő nyilatkozatokkal bizonyítják. Egyszerű eszközökkel művészielen előkelő hatás.

Rives-papír, 12, 15 és 18 kiló

Gravure-karton sima, fehér és chamois durva, fehér és chamois, extra durva, fehér

Bütten-papíros, fehér és chamois

Bütten-karton, fehér

„Rasternkorn“ (vásznonrovátkás)-papíros, fehér
Empire-karton, sima és durva, fehér és chamois
Japán-papíros Perscheid szerint.
Levelező-lapok sima és durva, fehér és chamois.

Tömény arany- és platinfürdők, színező- (színes) fürdők. Modern színű alátét- és közbetét-papírok, préselő rámak.

Mintacsomag (összeválogatva) bérmentve 1 márkáért. Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve. Kapható a fotoüzletekben vagy közvetlenül.

TRAPP & MÜNCH's Fabrik in Friedberg (Hessen).

Védjegy.

AZ AMATŐR

3000 koronás

nagy díjpályázata

és országos kiállítása

! utolsó bejelentési határideje !
! 1909. február 28-án jár le. !

A pályázat titkos (jeligés). ☒ A kiállítás nyilvános. ☒ Felvételi zsüri nincs. ☒ Minden beküldött kép ki lesz állítva. ☒ A 3000 korona értékű díjakon és okleveleken kívül minden kiállító művészies kiállítasu emléklapot kap. A képek legkésőbb február 28-ig küldendők be.

Résztvehet minden magyar fényképező.

Arcképtanulmány
R. Dührkoop, Hamburg

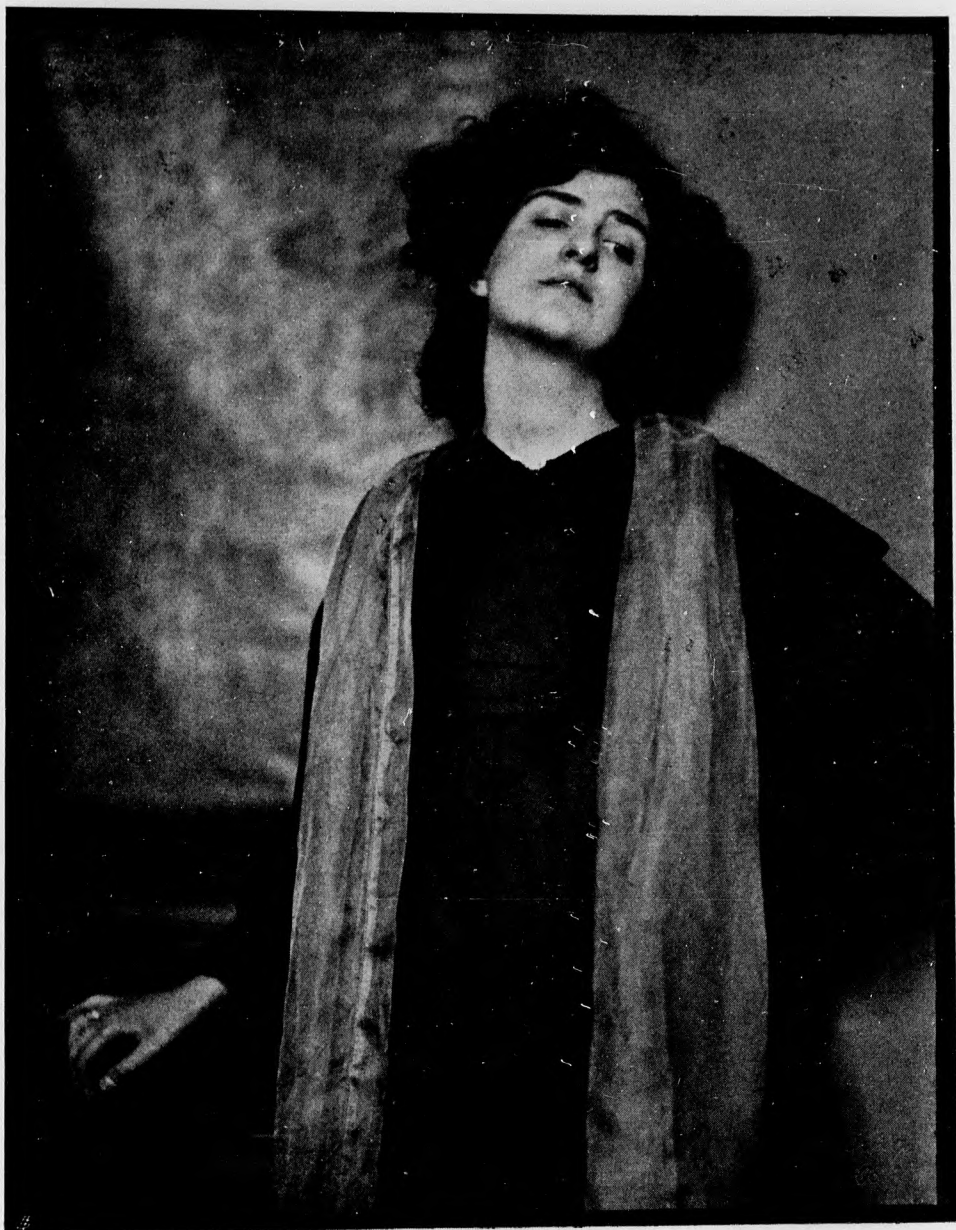

Nyár
Adolf Ledenic, Graz

Gumminyomat. Az 1909. évi
"Deutscher Camera-Alma-
nach"-ból. Gust. Schmidt,
Berlin, kiadása

Arcképtanulmány
R. Dührkoop, Hamburg

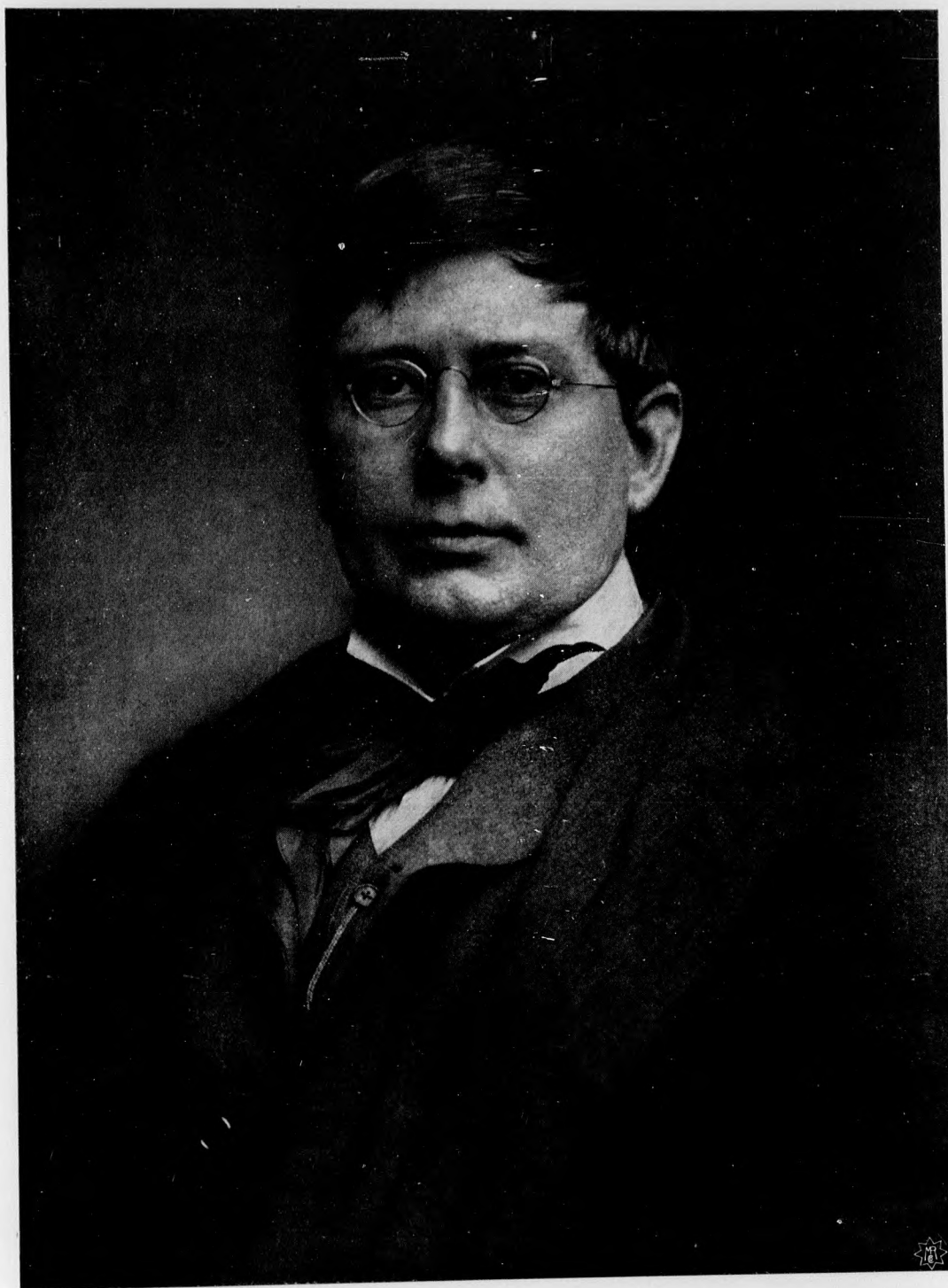

Családi idyll
W. Weimer, Darmstadt

Az 1909. évi "Deutscher
Camera Almanach"-ból,
Gustav Schmidt, Berlin,
kiadása

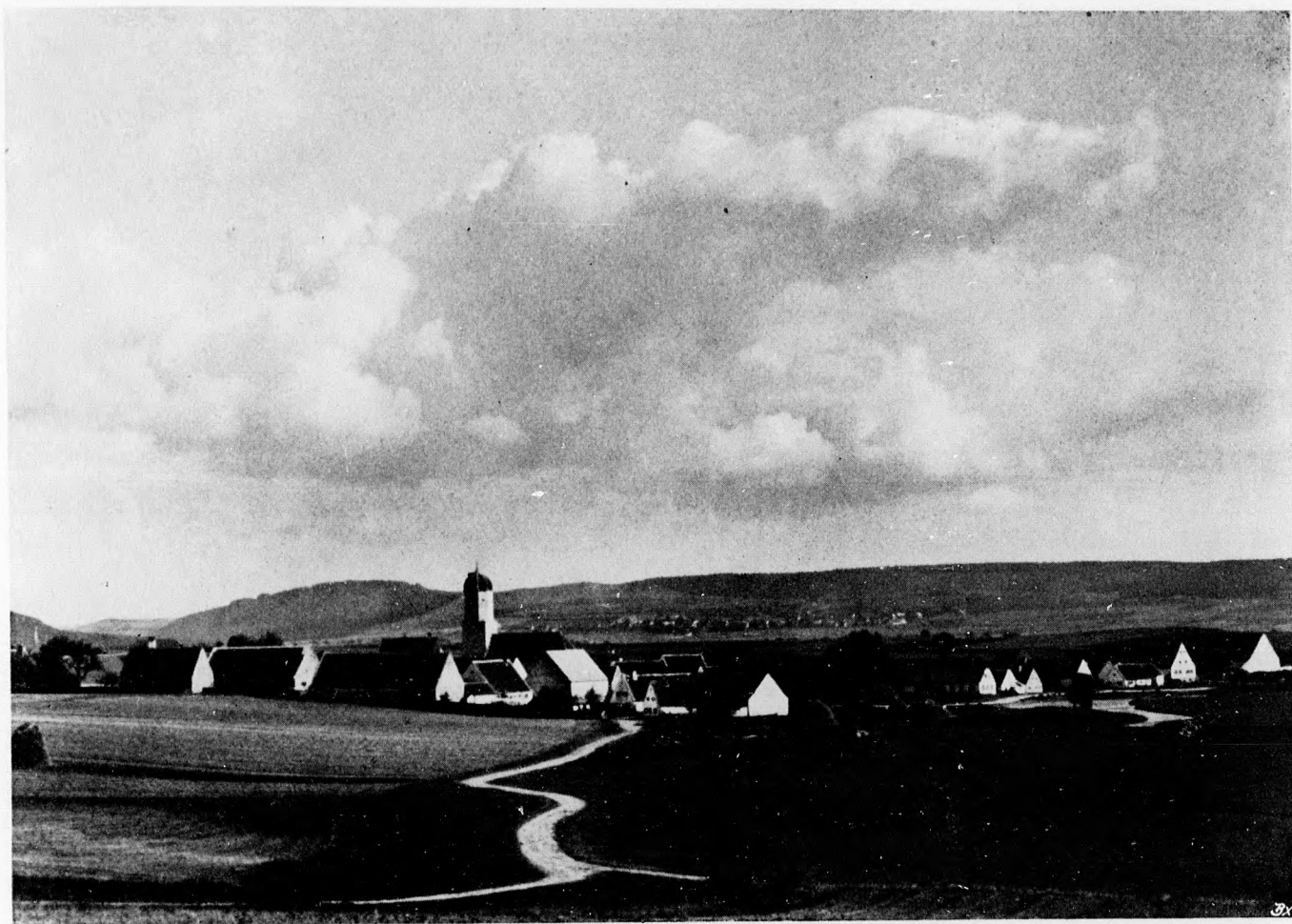
Férfi-arckép
Craig Annan, Glasgow

Ludwig Ebert, Wien

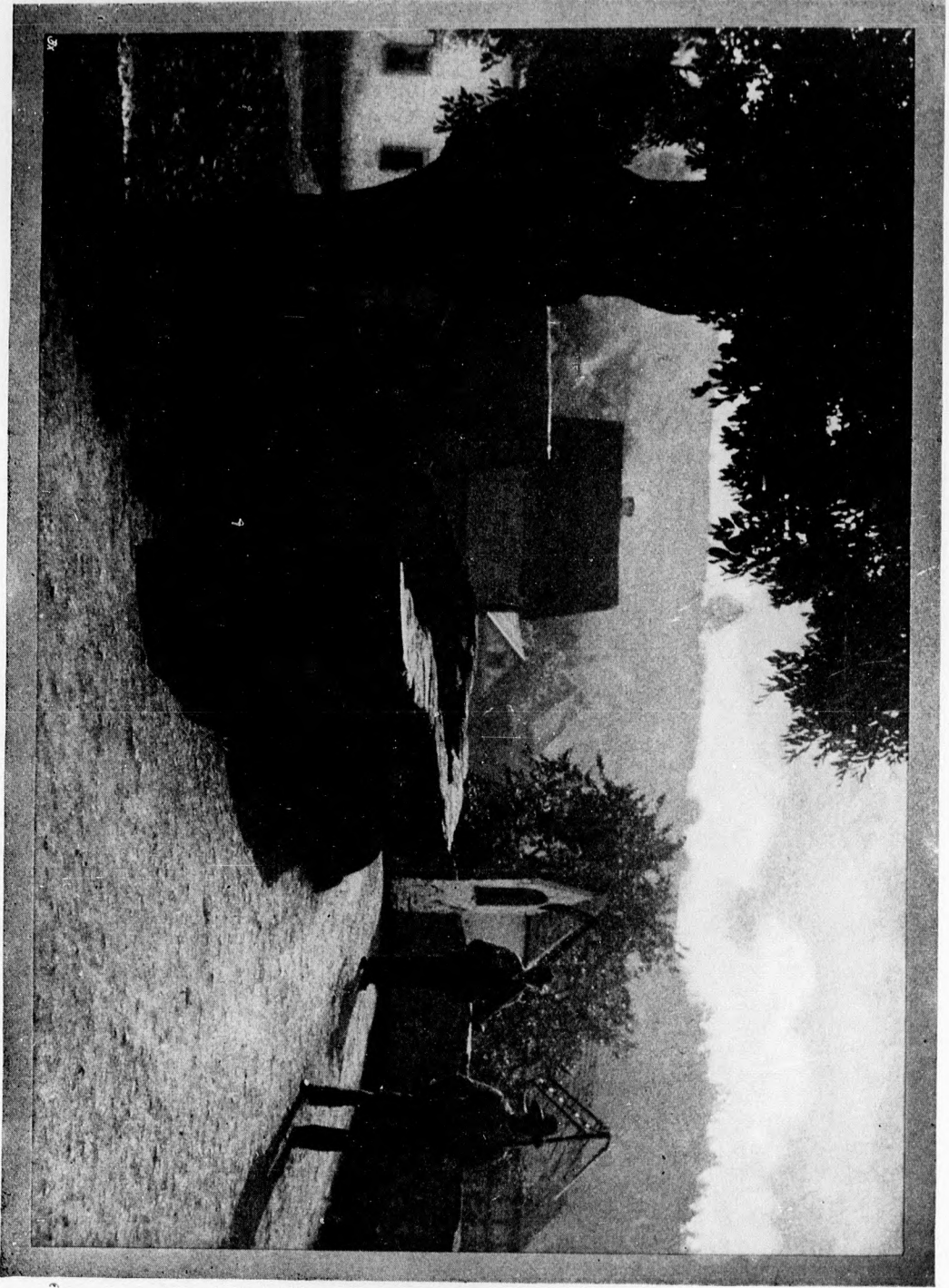

Falu Schwabenban
Th. és O. Hofmeister, Hamburg

Az 1939. évi "Deutscher
Camera-Almanach"-ból.
Gustav Schmidt, Berlin,
kiadása

Eifeldorf
Otto Scharf, Krefeld

Gumminyomat. Az 1909. évi
"Deutscher Camera Almana-
ch"-ból, Gust. Schmidt,
Berlin, kiadása

fotografálásnak igen hálás, — sőt mondhatnám — egyik leghálásabb tárgya az „interieur“ nevezetesen a templom-interieur.

A változatos fényhatások, a világítás misticitása, a borongós hangulat, avagy egy-egy, a színes ablakon behatoló fénysugár vagy fénykéve által okozott kontraszt, mind oly tényezők, amelyek egyenként, avagy együttesen biztosítják a művészi hatású képet, különösen még, ha ehhez járul az interieur harmonikus szépsége, régészeti vagy lokális érdekessége.

Szép a tájkép, szép a „genre“, de nézetem szerint mindenképpen felett szép egy hangulatos templom-interieur. Szép, mert — nem sablonos. De nem is könnyű, mert ép azért, ami az interieurök szépségét és sablonmentességét biztosítja, úgymint a változatos fényhatásokat, a megvilágított és sötét részek közötti kontrasztokat kellően visszaadni; számolni a magasra törő oszlopok sorával, az ivetek harmoniájával, a minden oldalról jövő, tehát mindig és minden körülmények között a lencsével szemben álló ablaknyílásokkal s az ezekből beáramló ellen-fénysugarakkal; megtalálni és rögzíteni azokat a részeket, amelyek a képszerűséget kidomborítják, érvényre emelik: ép ez teszi leginkább próbára az amatőrt. S ezért az interieur, szabatosabban mondva a templom-interieur-felvételek a nehezebb feladatok közé tartoznak.

A szabadban egy kobalt üveg, egy jó kereső s egy pillanat-, vagy ritkábban egy egész rövid időfelvétel, már legnagyobb részt biztosítja az elfogadható eredményt.

A templomban, ahol egyes sötét mélyedések, oltárfülkék, a kevésbé aktinikus, sőt egész fekete színű tárgyak a legnagyobb aktinitást jelentő közvetlen fénysávokkal, napsütötte fehér márványokkal vegyest fordulnak elő; ahol a tér szűken határolva van, s így a kamara felállításának helye tetszés szerint semmi esetre sem változtatható; ahol a külső világosságnak egy alig észrevehető apadása már óriási különbséget jelent a természet-szerűleg úgy is hosszú expositió helyes megállapításában s így az eredményben is; ahol végül egyáltalán a napnak csak bizonyos korlátolt szaka jöhet figyelembe: a templom-interieurök fotografálásánál egész másképp áll a dolog!

De nem akarok akademikus fejtegetésekbe bocsájtkozni, kis cikkem keretén belül csak a gyakorlati szempontot kívánom megszólaltatni.

Milyen templom-interieuröket lehet eredményesen fotografálni?

A templom-belső.

Írta: Joanovich Pál dr.
miniszteri tanácsos,
a budapesti Photo-Club alelnöke.

Az összes közlemények utánnyomása csakis a forrás megnevezésével engedhető meg.:

A templom-
: belsők :

Bármilyent! Világosat, sötétet, népeset, néptelent.

Szép a néptelen templom is, ahol kizárólag az architektúrának, vagy a fényhatásoknak kell képszerűleg hatnia; de egészen jól veszi ki magát a „staffage” is — nem az izléstelenül beállított (pl. térdelő, de a lencsére néző alakok, ima-„pose“-ra kényszerített egyének), hanem az öntudatlanul közreműködő staffage —; sőt egyes esetekben az ájtatos közönség megrogzítása a képhatást nagyon emeli. Az ily önkénytelen s öntudatlan staffage mindég felhasználható, én fel is szoktam azt használni.

Paduában a „Santo” templomában készítettem néhány felvételt, amelyeken Szent Antal kápolnáját örökítettem meg mise közben. Az ájtatos hívők mind, sőt még a miséző pap is önkénytelen s öntudatlan staffaget szolgáltatott. Ilyen felvételeknél, tekintettel a hosszú expositióra, elengedhetetlen feltétel a liturgiának egy oly részét kivárni, amely az ájtatos nyugalmat diktálja. Jelen esetben például a Sanctus utáni és a felmutatás előtti részek alatt csináltam a felvételeket.

Nem szabad tehát sohasem mondani, hogy ezt vagy azt *nem lehet* fotografálni.

Jó objectiv, jó lemez, helyes expositió, helyes és correct előhívás; ezek azok, amiket tanácsul adhatok a kísérletre.

Jó objectiv alatt — templom-interieur felvételek céljaira — olyat értek, amely teljes nyílással éles és el nem rajzolt képet ad. Tehát anastigmatikus típust. Fényereje F:6-nál gyengébb lehetőleg ne legyen. A gyújtávól ne legyen hosszú, szabatosabban mondva, a felhasznált lemez hosszabb oldalával legyen egyenlő, vagyis 9×12 lemezeknél illetve kamaránál 12 cm. Én *Collinear II.* foc. 12 lencsével dolgozom, szivesebben mint a foc. 13·5 Tessarral. A 9×12 lemezből a szélek úgy is lemaradnak s körülbelül csak 8¼×10 kerül kihasználásra, ez pedig azt jelenti, hogy ennek a 8¼×10 képterületnek a perspektívája ugyanaz, mintha ugyanez a képterület a 9×10 lemez egész területére Foc:13·5 lencsével vétetik fel. A rövidebb gyújtávnak azonban megvan a hosszabb gyújtávóval szemben az az óriási s a templom-interieuröknél megbecsülhetetlen előnye, hogy a beállítás, tekintettel a közelebről kezdődő végtelenségre, sokkal kevesebb precizitást igényel, s ezzel karöltve jár a másik előny, a teljes nyílás aggálytalan használata.

A beállítás — ha csak a távkiterjedés rövidre nincs korlátolva — 12 cm. gyújtávu lencsénél ne legyen graduált, vagyis mindig a végtelenre állítsunk be, még pedig a *hyperfocalis alapon*. Ezzel elérjük azt, hogy teljes nyílás mellett is kb. 6—7 métertől kezdve a végtelenig — amely itt különben is a falak által korlátolva van — minden *megfelelő* élesen jön.

(Folytatjuk.)

BUDAPEST, 1908. DECEMBER 15.

Mikor *Berselius* 1811-ben felfedezte a szelén elemet, bizonyára nem is sejtette, hogy mily megfizethetetlen szolgálatot tett az emberiségnek. De hogy is gyaníthatta volna a jó *Berselius* mester ezelőtt 100 évvel, hogy mily csodákat fog művelni az ő szeléne, mikor ma — 100 évvel később — a legjobb technikusok és fizikusok is hitetlenül rázzák bölcs fejüket, ha a szelén egy-egy újabb csodájáról olvasnak.

Korn német tanár mérhetetlen távolságra sürgönyöz el — fényképet a szelen segítségével; *Berger* és *Klupathy* szelénos torpedója úgy üldözi az ellenséges páncélhajót, mintha gondolkodó lény, feltámadt mythologiai szörny lenne; egy kevésbé szerencsés „magyar“ feltaláló szelénos készüléke már akkor is jelzi a veszélyes bányagázokat, mikor azok érzékeinkkel még észre sem vehetők.

Azt hiszem nem utolsó érdeme a szelénnek az sem — és ez főleg a fotografusokat érdekli — hogy segítségével a fotografáló gép diafragmája automatikusan, hajszálnyi pontossággal igazodik a megvilágításhoz. Ha gyenge a megvilágítás a diafragma nyitva marad, de nyomban megérzi a fény erősödését és önmagától összebb húzódik és pedig nem a durva 1, 2, 3 fokozatok, hanem egy végtelen sok részre beosztott skála szerint — érzékeinkkel már észre sem vehető pontossággal — igazodik a *mindenkori fényintenzitáshoz*.

A találmány mibenlétét röviden az alábbiakban ismertetjük.

Ismeretes a szelén-elem azon tulajdonsága, hogy az elektromos áramot, csak akkor vezeti, ha fény éri. Minél erősebb a ráeső fény, annál kisebb lesz az ellenállása az árammal szemben és viszont.

A gépet oly keresővel szereljük tehát fel, melyben a homályos üveg helyén, tehát a lencsével szemben szelencella van elhelyezve; a szelenen keresztül elektromos áramot vezetünk. Az áramot szolgáltató elemet már bajosan lehetne a gépen elhelyezni, zsebünkben azonban kényelmesen elfér. Egy kis elektromágnes egészíti ki a készüléket, mely a mágnes közvetlen közelében van a puhavasból készült kis emelő, amely a diafragmát tulajdonképpen szabályozza.

A zsebünkben elhelyezett elemet egy kis vezeték köti össze a géppel.

Mielőtt az áram működésbe hozná az elektromágnessé, áthalad a szelencellán, minthogy pedig ennek a vezetőképessége mindig a ráeső fénytől függ, világos, hogy az elektromágnes körül keringő áram intenzitása függvénye lesz a fény erejének. Más szóval minél erősebb a megvilágítás annál nagyobb vonzóerővel fog birni az elektromágnes, azaz annál közelebb vonzza a kis emelőt, mely a diafragmát szűkíti.

A dimenziókat úgy választhatjuk meg, hogy a lencsére eső napfény mellett az elektromágnes teljesen magához rántsza a szabályozó emelőt, amiáltal a diafragma legkisebb nyílásán mehet csak át a fény; a leggyengébb megvilágításban a diafragma teljesen nyitva marad. Az átmeneti fényerősség mellett a nyílás oly pontosan fog a fény intenzitása szerint automatikusan szabályozódni, amely pontosságot a leggyakorlottabb amatőr a legkitünőbb fénymérővel sem érhet el, hisz ismeretes a szelénnek rendkívüli érzékenysége a fénynyel szemben. Ezen alapszik a távfotografálás és a fénynyel kormányozható torpedó is. Éppily érzékenynek mondható az elektromágnes is, hisz a hang legparányibb rezgéseit is hiven adja vissza a telefonban.

A fényrekesz (diaphragma) önműködő szabályozása.

Irta : Pollák Géza, műegyetemi hallgató
:: Budapest. ::

A fényrekesz
(diaphragma)
önműködő szabályozása.

Ez volna az elméleti rész. Hátra volna a gyakorlati kivitel; itt rögtön megjegyezzük, hogy e szerény ideánkat aligha fogják alkalmazni kézi kamarákon. A szelenes keresőt minden baj nélkül el lehet helyezni a legkisebb gépen is; az elektromágnezt már nehezebben, mert ez a mellékszerkezettel legalább is akkora helyet foglal el mint egy fél telefonkagyló. A kis elektromos telepnek a zsebben való hordása sem tartoznék a legkellemesebb dolgok közé.

Egy tökéletes gépen különben is oly sok a szerkezet, hogy a gyakorlott amatőr ujjja is könnyen eltéved a sok csavar között, nem lenne tehát célszerű kis előnyért a gépet még komplikáltabbá tenni.

Annál nagyobb jövője van az automatikusan szabályozódó diafragmának a műtermi, laboratoriumi gépeknél de főleg a *kinematográf*nál.

Ha mozgó tárgyat veszünk fel a filmre, a lencsét a tárgy mozgása szerint hol a nap, hol árnyék felé kell fordítanunk, eközben változik a fény intenzitása, de arra nincsen időnk, hogy a diafragmát szabályozzuk. Az ily nagyobb gépeken semmi nehézséget nem okozna az új diafragma elhelyezése.

A szerkezet részletes kivitelével e helyen nem akarunk foglalkozni; ezt különben is minden valamire való technikusként meg kell tudnia oldani.

Minthogy a fotografáló gépnek ily módon való felszerelése nagyobb költségbe nem kerül, reméljük, hogy csakhamar fognak akadni „Az Amatőr” olvasói között, akik az első automatikus diafragmát elkészítik.

Megjegyezzük még, hogy azoknak, kik ideánkat gyakorlatilag megvalósítanák, nemcsak dicsőségben lenne részük, hanem úgylehet — bankókban is; az elv ugyan már nem szabadalmazható, miután „Az Amatőr”-ben közzétettük, a gyakorlati kivitel azonban — úgy véljük — 32 államban nyerhet még szabadalmat.

IV.

Diapozitiv készítéséhez amint láttuk már legalkalmasabbak a klórezüstselatin, klórbrómezüstselatin, brómezüstselatin lemezek és a pigment eljárás. A következőkben ezeknek, a diapozitiv szempontjából való feldolgozásával fogunk foglalkozni.

A diapozitiv készítésének módjai.

Irta: Sz. Kiss Lajos, Bpest.

Diapozitiv klórezüst-rétegen. A legegyszerűbb mód, amelylyel diapozitívot készíthetünk a klórezüstréteg felhasználásával történik. A fény hatásának kitett klórezüst ugyanis színét változtatja s így szabad szemmel is figyelemmel kísérhető a másolás előhaladása. A gyakorlatban csak a kontakt másolási mód jöhet számításba a klórezüstréteg alkalmazásánál, mert a másolás, mint a celloidin papiroknál aránylag hosszabb ideig tart.

Az eljárás maga egészen azonos a celloidin másolatok készítésével. A kimásolt képet aranyfürdő majd állandósító fürdőben kezeljük s alapos mosás után megszáritva készen van a diapozitiv.

A klórezüstréteg zselatinba ágyazva lehet üveg vagy papír alapon ez utóbbi esetben mint levonható fólia üvegre átvihető.

Klórezüstselatin-lemez készítésével csak néhány gyár foglalkozik így E. Schattera Wien, Otto Perutz, München. Kereskedőink nem tartják raktáron, azért az érdeklődőknek közöljük e lemezek készítési módját.

Mindenekelőtt az üveglemezeket, melyet fényérző réteggel akarunk ellátni, alapos tisztogatás alá vesszük. Vizzel, majd alkohollal jól ledörzsöljük s tiszta ruhával szárazra töröljük.

Most a lemezeknek azon oldalát, ahová a fényérző emulzió lesz felöntve 1 rész vízűveg 100 rész vízben való oldatával vonjuk be egész vékonyan, ecsettel vagy még célszerűbben vatta csomag segélyével.

Amíg az ily módon előkészített lemezek száradnak, hozzáfogunk a fényérző emulzió készítéséhez. Lemérünk 12,5 gr. zselatint s egy lombikban 180 kcm. desztillált vízzel leöntjük. ¼ órai állás után miközben a jól felaprózott zselatin felduzzad az egész lombikot meleg vízbe állítjuk, amíg a zselatin egészen feloldódik, s most 1 gr. konyhasót teszünk hozzá és felkeverjük.

Egy másik lombikban 7 gr. ezüstnitrátot oldunk fel 35 kcm. desztillált vízben s szintén felmelegítjük 20 C°-ra.

A további műveleteket nem szabad már nappali fényen végezni, hanem mesterséges fényforrásnál (petroleum, gáz, elektromos izzófény).

A még meleg oldatokat folytonos keverés közben egyesítjük s jól összevegyítve flanell szűrőn átszűrjük, s az átszűrt emulziót rögtön önthetjük is. Ha lehűlt volna, akkor ismét felmelegítjük 50 C°-ra s így minden nehézség nélkül felönthetjük a már preparált üveglemezekre. Öntés után szellős és sötét helyen szárítjuk a lemezeket.

Az ily módon előkészített lemezek már másolhatók negatív alatt. Az egyedüli nehézség az, hogy a clórezüstzselatin lemez felületén a másolás előhaladása nem kísérelhető figyelemmel. Ezen úgy segíthetünk, hogy fotometerrel másolunk, amidőn a ki-másolási fokot empirikusan kell megállapítanunk. Kevés gyakorlattal azonban már átnézetben is megbirjuk itélni a másolás előhaladottságát.

A másolatokat legcélszerűbb azonnal feldolgozni. A szinezés és fixálás egyesített vagy szétválasztott fürdőkben történhetik. E célra a celloidin papiroknál használatos fürdők alkalmazhatók. Ilyenek a következők:

Szinező-rögztető fürdő:

- 100 gr. fixálónátron,
- 500 kcm. deszt. víz,
- 4 gr. ecetsavsnátron,
- 8 „ ecetsavas ólom,
- 6 „ rhodanammonium,
- 1 „ citromsav,
- 40 kcm. 1 %-os aranychlorid oldat.

Szétválasztott fürdő:

- 250 kcm. deszt. víz,
- 1 gr. nátriumphosphat,
- 10 kcm. 1 %-os aranychlorid oldat.

Az aranychloridot közvetlenül a használat előtt adjuk hozzá. Midőn a másolat a kellő szint elérte, kissé leöblítve beletesszük 10 %-os fixirnátron oldatba, amelyben 10 perc alatt állandósul.

Tekintettel kell lennünk arra is, hogy száradásnál a képek utánna sötétednek, azért kellő időben kell a szinezést beszüntetni.

Levonható celloidinpapir szintén jól felhasználható diapozitív készítésre. Előnye, hogy a másolás előrehaladása jól ellenőrizhető s hogy bármily üvegre s más tárgyra is

A diapozitív
készítésé-
nek módjai.

A diapozitív
készítésé-
nek módjai.

átvihető. Másolni a rendesnél sötétebbre kell s azután a szokott módon színezni, rögzíteni és kimosni. Az átvitel *Arndt & Löwengard* utasítása szerint a következő: A jól kimosott képet, réteges felével egy jó tisztára mosott üvegre fektetjük s másik oldalára szűrőpapírt téve gummi hengerezővel jól az üveghez szorítjuk. Most a szűrőpapírt eltávolítva 4—4-szer 40—45° C. meleg vízbe mártjuk. Ezáltal a közbeeső réteg meglágyul s a papír egyik sarkánál megfogva gyorsan lehuzható.

Diapozitív chlórbrómezüst rétegen. A fényérző réteg mint a neve is mutatja, chlór és brómezüst keverékéből áll, amely zselatinba van ágyazva. A szemcsék rendkívül finomak s azért diapozitív készítésére kiválóan alkalmasak. További előnyük még, hogy érzékenységük jóval kisebb, mint a brómezüst lemezeké, tehát a velük való dolgozás nem kíván oly nagy elővigyázatot s mindazáltal igen tiszta és részletdús képek állíthatók elő velök. Ezen tulajdonságuk miatt e lemezeket röviden, diapozitív lemezeknek is nevezik.

A nevesebb ily nemű gyártmányok közül felemlíjük a következőket: *Ilford—London, Agfa—Berlin, Perutz—München, Sachs—Berlin, Lumiere—Monplaisir—, Edwards—London Fotoipar r. t.—Budapest.*

Mint általában a lemezeknél úgy itt is azt ajánlhatjuk, hogy ne váltogassuk az első sikertelen kísérlet után a különböző gyártmányokat, hanem maradjunk mindig egynél, annál is inkább, mert a különböző gyárakból kikerülő diapozitív lemezek, a fényérzés, a kép színezete és szemcsézettsége tekintetében igen változók. Ezen eltérések a klór és brómezüst mennyiségével, az egymással való keverés arányával, továbbá a készítés mineműségével vannak összefüggésben.

Valenta kimutatta, hogy a brómezüsttartalom emelkedésével a fényérzés is emelkedik, viszont a klórezüsttartalom növelése, ugyanazon előhívási és megvilágítási tényezőket tételezve fel, kontrasztosabb képeket eredményez.

A diapozitív lemez exponálásához legalkalmasabb valamely mesterséges fényforrást alkalmaznunk. A napfény nem alkalmas, mert úgyszólván lehetetlen megbecsülni a fény erejét a nap és év különböző szakáiban. A helyes expozíció idejének eltalálása eleinte próbálgatással történik, de ha egyszer eltaláltuk, a további kopiák készítése minden nehézség nélkül fog menni.

Az expozíció ideje függ a fényerőtől s a fényforrás minőségétől, a lemezek fényforrástól mért távolságától, a lemez fényérzésességétől s a negatív fedettségétől.

Megközelítő tájékozást mutatnak a diapozitív csomagokhoz mellékelt utasítások. Nem szabad azokban vakon bízunk bennük, mert ugyanazon gyártmányoknál is nagy változások fordulnak elő s az utasítás mégis csak ugyanaz marad.

Az expozícióval nagyon változtathatunk a kép karakterén s ezt még összekapcsolva az előhívással egészen más jellemű diapozitívot kapunk.

Erős fényforrást használva rövid idejű expozícióval, keményebb képet viszont gyengébb fényforrás és hosszabb expozícióval lágyabb diapozitívot kapunk. Kemény negatívról hosszabb ideig exponálva lágyabb képet s lágy negatívról rövidebb ideig exponálva keményebb diapozitívot kapunk.

Módunkban áll tehát a kép jellemének megfelelő diapozitívot előállítanunk.

A diapozitívok előhívása oly módon történik, mint a közönséges szárazlemezé, vörös vagy sárga fényenél, sőt kevésbé érzékeny fajta lemezek az exponálásra használt fényforrástól bizonyos távolságban már veszélytelenül előhívhatók.

Ami az előhívót illeti bármely, a negatív hívására használt előidézőt alkalmazhatunk, ha azonban a lemezünk összes jó tulajdonságait ki akarjuk használni, akkor a mellékelt utasításban foglalt előidézőhöz kell folyamodnunk. Ha ugyanis tekintetbe vesszük, hogy

ahány gyártmány, annyiféle összetételű, be kell látnunk, hogy ami a nagy brómezüst tartalmu lemeznél brillans diapozitívot ad, az a magas klórezüst tartalomnál már nem fog oly kifogástalan képet szolgáltatni. Innen magyarázható az a sokféle diapozitív előhívó recipe, holott a felvételi lemezek, — amelyek fényérzékeny rétege brómezüstből állva oly nagy összetételbeli különbséget nem mutatnak —, előhívó szereik oly nagy változásokat nem tüntetnek fel.

Már az előzőkben alkalmam volt rámutatni, hogy a kép jellemét az exponáláson kívül, illetve azzal karöltve az előidézéssel adhatjuk meg. Itt csupán arra akarok még utalni, milyen célra készül a diapozitív? Ha ablakképnek akarjuk felhasználni, úgy erőteljesebben kell hívni, mert erős fényvel szemben a lágy kép nem érvényesül. Vetítési célokra általában lágyabbra hívjuk elő. Itt természetesen befolyással van a vetítő lámpa is, mert erősebb fényű lámpához keményebbre, gyengébb fényűhöz lágyabbra vesszük a képet. Fontos még a diapozitív színárnyalata is. Általában a meleg színezetű képek kellemesebb benyomást tesznek. E tekintetben is irányítással szolgálnak az utasítások. El lehet azonban mondani, hogy rövid ideig tartó erős fényvel való expositió erős hívással idézve elő kemény, hideg, szürkésfekete, fekete színű képet eredményez; míg a hosszú idejű expositió gyenge fényvel és erősen hígított idézővel, lágy, meleg, barnásfekete színű diapozitívot szolgáltat. A nagyítási célra szolgáló diapozitívnál a szín egészen alárendelt szerepet játszik.

A lemez leporolása előidézés előtt s a tál mozgatása oly dolgok, amelyeket a negatív előidézésénél is gyakorlunk. Hogy az előhívás mikor van befejezve, azt átnézetben kell megítélni, vajjon elég fedett-e már. Nem árt, sőt előnyös kissé túlhívni a lemezt, mert a sötét kamra világítása sokkal gyengébb. Itt is különbség van az egyes gyártmányok között, mert míg az egyik erős hívást, a másik gyengébbet kíván. Ez oly dolog, amelyben a helyes utat a tapasztalat és gyakorlat adja meg.

Az előhívóra vonatkozólag egyesített és szétválasztott hívókat alkalmazhatunk. E helyen nem térünk ki ezek előnyeire és hátrányaira, csupán néhány megjegyzést kívánunk fűzni az egyes előidézőkhöz.

Vasoxalát előidézőt a diapozitív előidéző szerek között ritkán alkalmaznak, bizonyos gyártmányok azonban igen szép eredményt adnak vele. Edwards-féle recept:

I. 60 gr. káliumoxalát,	II. 16 gr. vaszulfát,
2.5 „ klórammonium,	8 „ citromsav,
1 „ brómkáli,	8 „ timsó,
500 kcm. deszt. víz,	500 kcm. deszt. víz.

A két oldatból közvetlenül a használat előtt egyenlő részeket keverünk össze. Az összekevert előhívó igen gyorsan romlik s azért többször nem igen használható.

Hydrochinon előidéző igen gyakran nyer alkalmazást.

I. 50 gr. nátriumszulfit,	II. 50 gr. hamuzsir,
500 kcm. deszt. víz,	500 kcm. deszt. víz.
8 gr. hydrochinon,	
3 „ citromsav,	
1 „ brómkáli.	

Rendes körülmények között egyenlő részeket keverünk össze a két oldatból. A különböző arányu keverés és vízzel való hígítással valamint a megfelelő expositió idő változtatásával, különböző színárnyalatokat kapunk.

Az összekevert oldatok hosszabb ideig állnak el s többször is használhatók. A hydrochinon igen szépen dolgozik, szép tiszta fekete, jól fedett diapozitívot ad.

A diapozitív
készítésé-
nek módjai.

A diapozitiv készítésének módjai.

A pyrogallol előidéző kisebb körben alkalmaztatik, minek oka főleg az, hogy a bőrt megfesti s meg is támadja, különösen ha valami sérülés volt rajta.

Igen jó a következő összetételű előidéző:

I. 150 gr. nátriumsulfít,	II. 50 gr. hamuzsir,
500 kcm. deszt. viz,	500 kcm. deszt. viz,
15 gr. pyrogallol,	
2 „ citromsav,	

Normális körülmények között egyenlő részeket veszünk a két oldatból. Az I. oldat növelésével keményebb, a II. oldat emelésével lágyabb lesz a diapozitiv.

A pyrogallol előidéző kellemes, meleg-fekete vagy barnásfekete képeket eredményez.

A glycin előidéző jó tulajdonságai a diapozitiv lemeznél is érvényesülnek. Összetétele a következő:

I. 6 gr. glycin,	II. 80 gr. hamuzsir,
24 „ nátriumsulfít,	400 kcm. deszt. viz,
600 kcm. deszt. viz,	

Normális negatívhoz az I. oldatból 3 részt és a II. oldatból 2 részt veszünk. Lágy negatívhoz több I. oldatot, kemény negatívhoz több II. oldatot veszünk.

Az összekevert oldat elég tartós és többször is használható. A nyert színárnyalat szürkétől sötétfeketéig változik.

Metol előidéző főleg a brómezüstben gazdagabb lemezfajtáknál nyer alkalmazást. Nagyobb elterjedtségben használják a metol-hydrochinon idézőt, melynek összetétele:

I. 3 gr. metol,	II. 40 gr. szóda,
2 „ hydrochinon,	600 kcm. deszt. viz,
40 „ nátriumsulfít,	
600 kcm. deszt. viz,	
1.5 gr. brómkáli,	

Használatkor egyenlő részeket veszünk a két oldatból.

Az amidol előidéző igen szép lágy képeket ad. Nem tartós, azért csak a szükséges mennyiséget állítjuk elő belőle:

25 gr. nátriumsulfít,
500 kcm. deszt. viz,
2.5 gr. amidol.

Igen gyorsan működik s a nyert színárnyalat szürke, barnásszürke. Az amidollal hívott képek a fixálófürdőben visszamennek, azért túl kell hívni őket.

Az előhívás befejezése után a lemez kissé leöblítve a fixálófürdőbe kerül. A leg-egyszerűbb állandósító fürdő a fixálónátron 20%-os vizes oldata. E rögzítő fürdő azonban hamar elromlik, miközben megbarnul s ezáltal a lemezt is könnyen elronthatja; azért inkább a savanyú fixálófürdőt alkalmazzuk. Ilyen a következő:

I. 120 gr. fixirnátron,	II. 8 gr. nátriumbiszulfít,
500 kcm. viz,	100 kcm. viz.

Oldás után a két oldatot összekeverjük.

Lainer tanár a savanyításra organikus savakat ajánl. Ilyenek a borkősav, citromsav. 1 liter 1:4 arányu fixálónátronhoz 15 gr. borkősavat vesz.

(Folytatjuk.)

▲ **Fényudvar a téli tájképeknél.**

Irta: Dr. H. Erbe, Berlin.

A fotografiai fényudvart, — mely elnevezéssel nemcsak amatőrökben, hanem a fényképezés irodalmában is gyakorta találkozunk — általában oly jelenségek idézik elő, hogy igen erős fényellentétek halmozódnak egymásra. Ily jelenség például a fa sötétlő lombkoronáján keresztül csillanó fehér égboltozat. E felfogás egy nagy tévedést rejt magában, amely számos képre végzetessé válhat. Ugyanis gyakran előfordul, hogy a veszedelmes fénykontrasztok teljesen hiányzanak, mindazonáltal a kellemetlen fényudvar megjelenik a láthatáron és tönkre teszi a képet.

Az a tévhit, mely szerint a fényudvart a kemény, egymásra halmozódó fénykontrasztok okozzák, abban gyökeredik, hogy ilyen esetekben tűnik leginkább szembe az előhívott képen a fényudvar.

Hogy is keletkezik voltaképpen fényudvar? Ha a fényérzékeny lemezre az objektíven keresztül fény jut, akkor nem marad a bromézüst rétegen, hanem áthatolva rajta az üveglapot éri; a sugarak egy része onnét ismét visszaverődik, de a visszaverődés után már másutt érkezik vissza az érzékeny rétegre. Az így keletkezett fényhatást nevezzük fényudvarnak. Ha tehát egy sima, fehér felületet fényképezünk, akkor az egész egy nagy fényudvar fogja fedni. Ha e fehér felületen kisebb, nem éppen fekete megszakítások lennének, melyeknek árnyalata csak kevéssé térne el az egész felületétől, ez esetben a fényudvar e csekély ellentétet teljesen megszünteti.

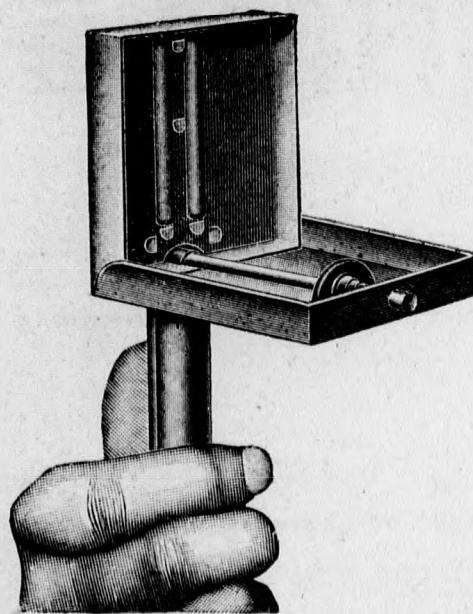
Ilyen fehér felületeket nyújt a természet téli, havas tájaival. A művészatör éppen azokat a vidékeket keresi fel, ahol finom árnyalatok és részletek, lábnyomok, kerékvágások lágyan kiemelkedő halmok szakítják meg az egyéb-

ként monoton táj egyhanguságát. Gyakran ez a kerékvágás vagy lábnyom lehel *életet* a képbe, azáltal, hogy arra az emberre emlékeztet, kinek útja erre vitt; máskor pedig a szemlélő tekintetét tereli helyes irányba.

Ha ily finom részletekkel bíró havas tájképek kiexponálásánál az amatőr az árnyékban lévő részleteket veszi figyelembe, akkor az előhívásnál leggyakrabban teljesen egybefolyó feketeséget kap. Túlexponálás! Ez a rövid, de nem helyes diagnózis. Mert a fényudvarra itt nem gondol, mivelhogy nem látja sehohsem a jellegzetes „glóriát.” Az sem használ ilyenkor, ha rövidebben exponálunk, mert akkor viszont nincs részletgazdagság. Vannak azonban a fotokeskedelemben oly lemezek is, melyek ugyan nem szüntetik meg a visszaverődést, de visszatartják a kék és ibolyaszínű sugarakat, amelyek tudvalevőleg a fényhatást előidéznek. Ezeknél az u. n. „Isolar” lemezeknél az üveg és a fényérzékeny emulzió között egy vékony, vörös zselatinréteg van, amely a fénysugarak visszaverődését teljesen megszünteti.

Magam is készítettem több felvételt havas tájakról ilyen „Isolar” lemezekre és a legfinomabb árnyalatok is érvényre jutottak, miért is kötelességemnek tartottam, hogy amatőrtársaim figyelmét éppen a téli felvételek idején hívjam fel a fényudvar képződés okaira és annak kiküszöbölésére. A fényudvar a téli tájképeknek még a karakterét is megmásíthatja. A hideg téli levegő tisztasága, a színek változatosságának hiánya a téli tájképeknek bizonyos bántó *keménységet* idéznek elő, amit a hőtömegek lágy konturjai csak némileg tudnak enyhíteni. Ezt a karaktert az életlenség és elmosódottság által előidézett fényudvar teljesen megszünteti. A téli tájaknak felvevő anyaga tehát a fényudvarmentes lemez.

Actien-Gesellschaft für Anilin-Fabrikation, Berlin SO.36
Photographische Abteilung.

Fontos „Agfa“-újdonság!

„Agfa“-Villanólámpa n. b. sz.

Kicsiny térfogatú, csekély súly, kényelmesen zsebben hordható. Egyszerű, biztos kezelés, meggyújtás egy u. n. svédgyújtóval. Izléses szilárd szerkezet, nikkelbádóg. ————— Mérsékelt ár!

Darabonként 2 korona.

☐ Beszerezhető a foto-üzletek útján. ☐

Bővebbet a külön prospektusból, mely minden fotoüzletben kapható, de kívánatra közvetlen a gyár is megküldi.

„AGFA“-VILLANÓFÉNY

Szabadalmazva!

Egyesíti:

A kiváló fényerőt csekély füstképződéssel, gyors és hangtalan elégéssel. Robbanó alkatrészeketől mentes, s ezért postai szállítása megengedett. Eltarthatósága kiváló. : Eredeti palackok à 10, 25, 50 és 100 gr.. gyújtópapírral.

Takarékos elhasználását biztosítja az új

„Agfa“-villanófény-táblázat

Ném. bir. szab. bejelentve.

alkalmazása.

D. R. G. M.

Egyszerű tolószerkezettel minden számítás nélkül teszi lehetővé bármely lemez faj és lemezérzékenységhez a felvételi tárgynak a fényforrástól való minden távolságához és bármely relatív nyíláshoz szükséges mennyiségű „Agfa“-villanófény megállapítását.

ERNEMANN Tükör-Reflex Kamara

a legtökéletesebb és ajánlásra méltó kamara
művészek, újságírók és komoly amatőrök részére.

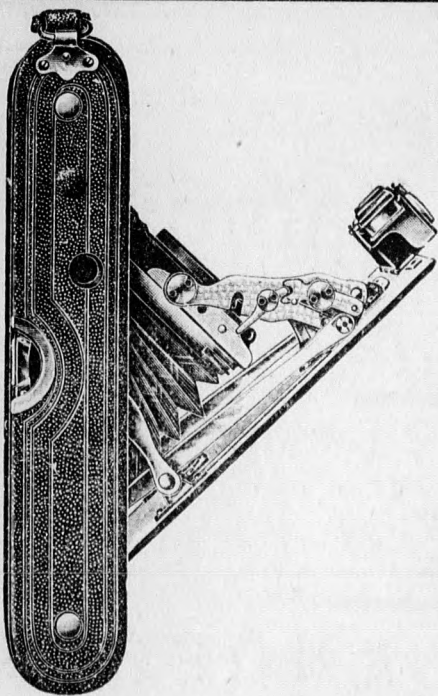
Méretetek 9×9 , $6\frac{1}{2} \times 9$, 9×12 , $12 \times 16\frac{1}{2}$ és 10×15
sztereo- és panoráma-felvételekhez.

Kérje a mi gazdagon illusztrált új főárjegyzékünket.

!! Hivatkozzék „Az Amatőr“-re !!

Heinrich Ernemann, Dresden 179.

Új díszes ismertető árjegyzék ingyen.

≡ Téli sporthoz ≡

az egyedül alkalmas kamara a

= HÜTTIG „CUPIDÓ“-ja =

lemez és csomagfilmre,

HÜTTIG „Llyoyd-Cupido“-ja

tekeresfilmekre s lemezekre.

➔ Egy ujjnyomás és a kamara felvételre kész! ➔

254. sz.
árjegyzék
díjtalan.

Hüttig A.-G., Dresden

Fiók: WIEN IX. Berggasse 4.

◆ **FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK.** ◆

Vasoxalát fejleszt brómezüstképekhez :

I. oldat.

230 gr. semleges kaliumoxalat
1000 kcm. deszt. viz.

II. oldat.

40 gr. kaliumbromid
100 kcm. viz.

III. oldat.

30 gr. ferrosulfat (vasvitriol)
100 kcm. deszt. viz.
6-10 csöpp angol kénsav.

Ezen oldatnak a kék lakmuspapirt élénkvrőse kell színeznie.

A három oldatot a következő arányban keverjük :

I. oldat 120 kcm.
II. „ 20 „
III. „ 1 „

Az előzetesen vízbe áztatott papirt előhívjuk és leöbli- és nélkül a következő derítő oldatba tesszük :

5 gr. jégcet
250 kcm. telített timsó-oldat
1000 kcm. desztillált viz.

Itt mintegy 3 percig áztatjuk a képet, majd kifixálva alaposan kimossuk.

Filmek lakkozása. A celluloidból készült sík és tekercs-filmeket alkoholos lakkal nem vonhatjuk be, mert a kámfor alkoholban oldódik. Ezért jó a következő sellak-oldat:500 kcm. forró vízben
feloldunk 30 gr. boraxot

Ehhez adunk 150 kcm. fehérített sellakot és tovább melegítjük míg ez is feloldódik. Használat előtt az oldat kissé felhigitandó vízzel. Ebbe a higitott oldatba mártjuk a filmeket pár percre, míg a zselatin teljesen át nem ázik majd lecsepegtetve megszáritjuk.

Brómezüstképek brillánciájának fokozása az előidézés után. Előállítjuk a következő oldatot :450 kcm. viz
2 gr. thiokarbamid
1 gr. citromsav.

Addig áztatjuk benne a lemezt, míg tisztább és élénkebb részleteket nem kapunk. Azután alaposan kimossuk.

Nedvesség által előidézett foltok eltávolítása a negatívról. (Hauberisser szerint.) A negatívet beáztatjuk a következő oldatba :10 kcm. koncentrált kaliumbichromát oldat
100 kcm. desztillált viz
3 kcm. tiszta, koncentrált sósav.

Ha az összes ezüst chlőrezüstté változik, akkor addig mossuk, míg a sárga szineződés elmarad.

Fényérzékeny papirok készítése. Közönséges fehér papírt vagy kartont széles puha ecset segítségével keményítő-oldattal vonunk be és megszáritva a következő oldatot kenjük rá :1.5 gr. ezüstnitrát
15.0 „ uranylitrát
50.0 kcm. deszt. viz.

Az egész érzékenyítést, valamint a preparált papír szárítását természetesen sötét helyiségben kell végezni. A képeket erősen kímásoljuk és salétromsavval gyengén

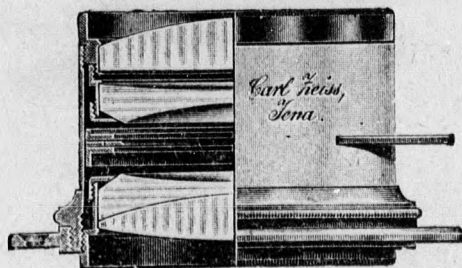
ZEISS

ANASZTIGMÁTOR

„TESSAR“

1:3.5

Arcképekhez

1:4.5

Lumière színes felvételekhez

1:6.3

Pillanat- és tájfelvételekhez.

PALMOS-KAMARÁK

könnyű fémből fokális redőnyzárral kapható a foto-üzletekben, valamint

WIEN, IX 3 **CARL ZEISS**Ferstelgasse 1.
(Ecke Maximilianplatz)— **JENA** —Berlin,
Frankfurt a M.
Hamburg, London,
St. Petersburg.

Tessék „P 32“ sz. ismertetést kérni. =!! Ingyen és bérmentve!!

József főherceg
Ő cs. és kir. Fensége kamarai udvari szállítója.

Legrégibb és legnagyobb üzlet e szakban.
Alapítva: 1878.

Pejtsík Károly

FÉNYKÉPEZÉSI CIKKEK SZAKÜZLETE

Budapest, Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Városház-utca 1. (Standard palota.)

Ajánlja minden a fényképezési szakmába vágó készülékeit és cikkeit jutányos árban.

IV., Városház-utca 3—5. szám alatt

▲▲ MŰTEREM KIZÁRÓLAG ▲▲

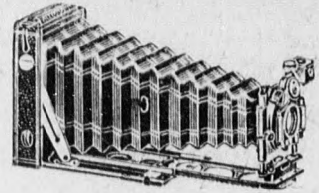
AMATŐR CÉLOKRA

Felvilágosítás és képes nagy árjegyzék kívánatra a legnagyobb készséggel.

„Rietzsche-Linear“

„Rietzsche-Clack“

„Rietzsche-Tip“

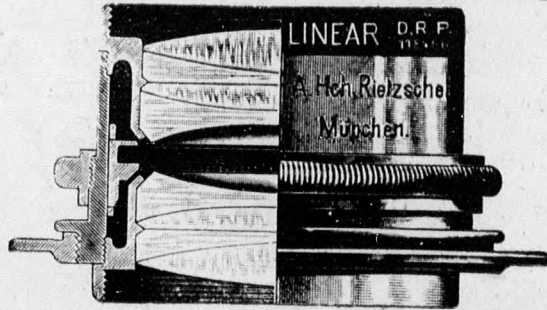

:: Rietzsche ::
legújabb, 51. számú árjegyzéke
:: megjelent ::
kivánatra ingyen és bérmentve!

Képviselő Magyarországon
Ausztia részére:

GEORG JAHN WIEN

Sechsschimmelgasse 7.

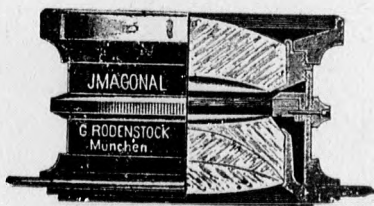
OPTISCHE ANSTALT C. RODENSTOCK MÜNCHEN ISARTALSTR. 41

EURYGONAL F : 3,8

Kettős anasztigmát

IMAGONAL F : 6

Univerzális anasztigmát

PANTOGONAL F : 18

Széleslátású anasztigmát

HELIGONAL F : 5,2

Kettős anasztigmát

Áplanátok ✨ Árckép- és tele-objektívek ✨ Rézi kamarák

46. SZÁMU ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Vezérképviselő Magyarországon-Ausztia részére:

Maximilian Weiss

WIEN III/2
UNTERE DONAUSTR. 23.

savanyított fürdőben rögzítjük. Színező oldat használata szükségtelen.

A pigmentpapiros gyors szárítása. Igen sok kellemetlenséget okoz a pigmentnyomásnál, hogy az érzékenyített papiros oly roppant lassan szárad. Ezért számos módszert alkalmaztak már a száradás gyorsítására, pl. acetonnak vagy alkoholnak az érzékenyítő bichromat-oldathoz való csepegtetésével próbálkoztak meg, azonban nem mindig sikeresen. Ezzel szemben Max Schiel (Berlin) a következő egyszerű eljárást mondja biztos sikerre vezetőnek.

A bichromáttól nedves bapírost facsirtetővel a magasra kifeszített zsinagra aggatjuk. Alája — a földre — égő borszeszlámpát helyezünk. A lámpa hevítette felszálló levegő egyrészt légáramlatot idéz elő, amely lengeti a nedves papírlapot, másrészt ugyane levegő a gyorsabban elszálló párákat mohón el is nyeli. Minél nagyobb a borszeszlámpa lángja, annál gyorsabban szárad a papír; közepes nagyságu kis borszeszlámpa felett 1—1½ óra alatt az érzékenyített papiros teljesen megszárad.

Kitűnő álló előhívó. 8 szoros túl- és 20 szoros alexpozíciónak hibáját egyenlíthetjük ki az allábbi előhívóval való *huzamos u. n. állóelőhívással*. Mert a hig előhívónak ideje van, alexpozíciónál a legcsekélyebb fénybehatást — az erősek túlhívása nélkül — is érvényre juttatni. Összeállítása a következő:

- 1 gr. pyrogallol
- 5 „ natriumsulfit (vizmentes)
- 8 „ aceton
- 3000 kcm. víz.

Az ily mód előhívott negativekről másolt pozitívek bámulatosan finoman árnyaltak.

Az első magyar fotoipar részvénytársaság megalakulása.

A magyar fényképezés — de főleg a fotoipar — történetében igen nagy horderejű eseményt közlünk tisztelt olvasóinkkal, mikor jelentjük, hogy az „Első Magyar Fotoipar Részvénytársaság” e hó 5-én megalakult. Az alakuló közgyűlés valósággal ünnepélyes formában történt. Az alapítók nevében Zwack Ákos — nagy gyakorlatra valló előadó-beszédben — ismertette a vállalat célját, az eddigi magyarországi lemezgyártás történetét, nehézségeinek, fogyatkozásainak okát és a Rigler r.-t. kezdeményezte és a Piller és Ranzenberger cég által tovább folytatott „Adria” szárazlemezgyár üzemének új alapokra való fektetés mellett szükséges, de egyuttal hasznos és üzleti szempontokból is nyereséges vállalkozás voltát. Bejelenti, hogy a kibocsátott kétezzer darab részvény jegyezve és ezzel a társaság 400.000 koronás alaptőkéje biztosítva van és hogy a részvénytőkének törvénykivánta részét pedig (30%) a részvényesek már befizették. A megalakulásnak tehát mi sem áll immár utjában. Felteszi azonban a formaszzerű kérdést, kívánja-e a közgyűlés a részvénytársaság megalakulását? A nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatott előadó-beszédnek e végső kérdésére általános helyeslés volt a válasz, mire az előadó indítványára az alapítók ki-nevezte igazgatóságot jóváhagyta, majd pedig a felügyelő-bizottságot választotta meg a közgyűlés.

Az „Első Magyar Fotoipar Részvénytársaság” első vezetősége tehát a következőkből került ki.

Igazgatóság: Elnök: Gróf Széchényi Viktor. Alelnök: Zwack Ákos. Piller Ferenc, Ranzenberger János, Kadisch

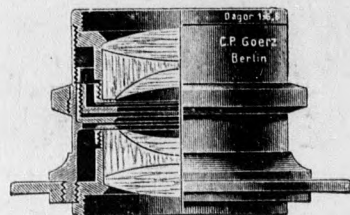
GOERZ

kettős anasztigmat

DAGOR

III. sorozat.

1:6,8.

arckép-, csoport-, pillanat-, táj-, épület- és interieurfelvételekhez a legrövidebb megvilágítás mellett.

A legnagyobb nyílás alkalmazása mellett 70° szögű kiterjedésben, kisebb diafragmák mellett pedig 90°-os tájszög (Weitwinkel) felvételek készíthetők vele.

A hátsó lencse egyedül mint ÖNÁLLÓ objektív használható és gyutávola csaknem kétszer akkora, mint az egész lencserendszernek.

Speciális kimerítő leírások ingyen és bérmentve.

Főárjegyzék objektivekről (kettős anasztigmatokról: Dagor, Celor, Syntor, Alethar, Hypergon, Lynkeioskopokról), továbbá gépek (Goerz-Anschütz-Klapp-kamarák, Photo-Stereos-Binocle-ről, pillanatjárakról, „Triede-Binocles“-ről, prizma-távcsövekről stb.) kívánatra ingyen és bérmentve.

Kaphatók az összes foto-üzletekben vagy közvetlenül a gyártól:

OPTISCHE ANSTALT **C. P. GOERZ** AKTIEN-GESELLSCHAFT
BERLIN-FRIEDENAU 19.
LONDON PARIS NEW-YORK CHICAGO

Károly, Erdélyi Mór, Taussig Aladár, Radó Viktor, Bartha Sándor, Mezei Lajos. *Felügyelő-bizottság*: Elnök: Dr. Pickler Ernő, Dr. Kohlman Artúr, Pejtsik Károly, Gerő Gyula, Dr. Varró István, Dr. Braun Ferenc. *Ügyész*: Dr. Kovács Elemér. *Tőke*: K. 400.000.— 200 koronás részvényekben.

Az új foto-vállalat egyelőre kizárólag lemezeket és filmeket fog gyártani. Az új magyar szárazlemezek elnevezése „Erit” lesz. Az új gyárhelyiségek Budapesten IX., Tóth Kálmán-utca 8. sz. alatt vannak és a külföldi modern lemezgyárak mintájára a legtekélyesebb gépekkel, eszközökkel és munkaerővel lesznek berendezve. A gyár műszaki vezetői Piller Ferenc és Ranzenberger János igazgatók, a kereskedelmi vezetése pedig Kadisch Károly kezébe van letéve.

Reméljük, — de van okunk előlegezni is a bizalmat, — hogy az új fotoipari vállalat oly kitűnő lemezeket fog gyártani, melyek ellen még a „legmagyariparellenesebb” — magyar amatőrnek sem lesz semmi kifogása. Sőt hisszük, hogy az új „Erit” lemezek még a külföldön is jó hírnévre és nagy fogyasztó közönségre fognak szert tenni.

! Vegyen részt „AZ AMATŐR” díjpályázatán és országos kiállításán !

!! A „FOTOALMANACH” első négyezer példánya fogytán !!

Több száz bel- és külföldi elismerő levél.

Rendelje meg!! ∴ Rendelje meg!!

IRODALOM.

„Az Amatőr Fotoalmanachja 1909.”

— Minden olvasónk figyelmébe! —

Sok munkával, nagy gondossággal és igen nagy áldozatkészséggel készül ismét ez a mi hasznos kis zsebkönyvünk. Még az 1908. évinél is érdekesebb és gazdagabb tartalom, több kép és izléesesebb kivitel fogja „Az Amatőr Könyvtárának” e második kötetét jellemezni. És nemcsak a csupa érdekes és tanulságos szakcikkek egész sorozata lesz egészen új benne, hanem egyúttal a „*recipe és a hasznos tudnivalók*” gyűjteménye is nagyon sok teljesen új recipét és tanácsot fog tartalmazni, melyek csak-oly nélkülözhetetlenné teszik majd zsebkönyvünk e második kötetét is, mint amilyen az első volt. A kettő együtt kiegészíti egymást és nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy előforduló esetekben — vaskos külföldi fotoszak-könyvekben való böngészés helyett — könnyen, szinte keresés nélkül legott megtalálja minden amatőr és szakfényképező azt, amit tudni kíván, a mire éppen szüksége van. És mindenkor a legjobbat.

És bárha a II. kötet — a nyomdai és könyvkötői árak időközben ismételten történt emelése következtében ugyancsak jelentékenyen megrágitja nekünk e tavaly is nagy költségekkel készült kis díszmunka kiadását, nem kívánjuk e többlet-kiadást áthárítani azokra az olvasóinkra, a kik már most rendelik meg zsebkönyvünket. Ezek tehát a tavalyi árban — 3 koronáért — bérmentve kapják az 1909. évi is. Az előjegyzés már azért is célszerű, mert a fotoalmanach az idén is nagy példányszámban készülvén, bekötése — angol vászon díszkötés — ezúttal is sokáig fog tartani és ezért szétküldése az előjegyzés sorrendjében fog történni. Az 1909. évi fotoalmanach-zsebkönyvünk részletes tartalmát lapunk legközelebbi számában adjuk.

A téli hónapokra!

Bromezüst-papírok a Junk-féle eljárás szerint négy válfajban készülnek és pedig „M matt”, sima nagyításokhoz és kontakt-nyomatokhoz, „R matt”, durva, nagyítás-nyes”, kontakt-nyomatokhoz, a legkedveltebb amatőr-papíros, „G fényes”, kontakt-nyomatokhoz.

Gázfénypapírok másolatok és tömegpéldányok gyors elkészítéséhez; bármely műfénynél, valamint lefokozott nappali világításnál feldolgozható.

Negatív-papír, új, igen finom papír-negatívek előállításához; kapható tekercesekben és vágott méretekben.

Christensen-mattpapír a legismertebb, legrégebb és legjobb fénytelen-papíros.

Albumat-papír (szó-védjegy); új, előkelően ható, fénytelen albumin-papíros, a legelsőrangú szakemberek, szaktekintélyek és amatőrök elismerő-levelei tanúsága szerint. Művészi képhatás, módfelett könnyű, biztos és hibamentes kezelés, sokhónapi eltarthatóság. — **Mintacsomag** — „Az Amatőr”-re való hivatkozás esetén, — az összes fajtából összeválogatva 1 márkáért bérmentve! — 11 válfajban kapható.

Vereinigte Fabriken photogr. Papiere, Dresden-A.

Vezérképviselőlet és nagybani raktár Magyarország-Ausztria részére:

Commanditgesellschaft RUDOLF WOLLNER & Co.

Photographische Industrie

Wien, XVIII/1., Czermakgasse 3.

Wilhelm Knapp. †

Az „Atelier des Photographen“ egyik utóbbi számából vesszük a hirt, hogy Wilhelm Knapp ez évnek november 22-én elhunyt. Wilhelm Knapp a hasonló nevű hallei könyvkiadó cég tulajdonosa és megalapítója volt; néhány év előtt már visszavonult üzletétől, melynek vezetését fiai vették át. A Knapp cég amellet, hogy Németország legnagyobb könyvkereskedő vállalatainak egyike és számos ipari szaklap kiadója, a legnagyobb német fotokiadó. A „*Photographische Rundschau und Photographisches Centralblatt*“, az „*Atelier des Photographen*“, továbbá az „*Allgemeine Photographen Zeitung*“ a „*Photographische Chronik*“, valamint a „*Die Kunst in der Photographie*“ és a „*Bildmässige Photographie*“ — valamennyi a Wilhelm Knapp cég kiadványai.

A fotóirodalom óriási felvirágoztatásával egyaránt nagy szolgálatot tett a fényképezés művészetének, iparának, kereskedelmének és tudományának.

KÉPEINKRŐL.

Egy belföldi szaklapban olvassuk, hogy a képeket magyarázni *merőben felesleges* valami. Nemcsak, hogy nem hasznos az olvasóra, hanem éppen ellenkezőleg, izlést deformáló. S e tételt oly apodiktikusan állítja fel, oly határozottan lebecsüli az elenkező véleményt s oly világos a célzat, hogy tisztelt olvasóinkhoz fordulnak ezuttal is, *mondjanak véleményt* e kérdésben. Mert mi nem kívánjuk laptársunk álláspontját azonnal és hasonló határozottsággal helyteleníteni s a magunkét egyedül üdvözítőnek kijelenteni. Csupán csak azt leszögezni, hogy az igen tisztelt laptársunk álláspontja lehet helyes is, helytelen is, de mindenesetre nem igényel nagy esztetikai tudást és végtelenül — *kényelmes!* Körkérdésünkre a válaszokat várjuk, az érdekesebbeket pedig közöljük is. A vitát eldönteni — a mi szerény nézetünk szerint — az olvasók hivatottak.

KÜLÖNFÉLÉK.**Szakvélemény az új „Busch-Bis Telar“-ról.**

Az objektív -- a mi az optikai hibák korrekcióját illeti, egy jó aplanáttal csaknem egyenértékű. Fényereje még F—40 cm. gyújtávol mellett is (F:7.7) oly nagy még szeptember végén — teljes napfény mellett — 1800 mp.-es felvételeimnél, (fecskék tanácskozása elköltözésük előtt), igen érzékeny lemezekkel, eléggé jól átrajzolt negativeket nyertem. A — még teljes nyílás mellett is — fényes középélességhez, melyet fentebbjelzett felvételeim mutattak, hasonló tapasztaltam viharos tavon, felröppenő hattyúról ringó sajkából csinált felvételeimnél is, melyeknél a hattyú tollazata oly éles, hogy az egyes tollak is megszámlálhatók. Helyesen éles beállítást tételezve fel, a teljes nyílással készült 9×12 cm.-es felvételek is a lemezzemcsék tágulásának végső határáig terjedő nagyítást tesznek lehetővé. Nagyobb méreteknél a briliáns középélesség *lágú* élettelenységbe megy át, — természetesen csak akkor, ha az objektívet teljes nyílással használjuk, — a mikor is annak nagy fényerőssége és nagy aequivalens gyújtávola ez objektívet elsőrangú, kitűnő s emellett viszonylag igen *olcsó arckép*-objektívvé teszik.

Különösen ajánlhatom ez objektívnek oly *tükörreflex-kamarákon* való alkalmazását, melyeknek legkisebb kihuzata 20 cm. és a legnagyobb 30—35 cm. vagy még ennél is nagyobb. Minthogy anasztigmát és telenegetivlencsével való összetételek úgyszólván sohasem alkalmazandók fényrekesz nélkül és a „Bis-Telar“-nál fényerősebbek, viszont azonban a normális objektívnek távrendszerüvé való átváltoztatása sok időt vesz el, minden állatfényképezőamatőrnek, de különösen a kik félénk, vagy vadállatokat

A. LUMIÈRE et ses
: FILS

Lyon - Monplaisir (Franciaország)

A legrégebbi foto-lemezpapír és vegyiszer-gyár
Legmagasabb kitüntetések számos kiállításon.**Természethű színes felvételeket**
készíthet minden amatőr**Autochrom - lemezekkel**(Feljegyzési könyv kívánatra ingyen).
(Hivatkozzék „Az Amatőr“-re!)**UJ! lemez UJ!****„Ibolyakék czimke“**

Utólérhetetlen érzékenységgel.

Az összes eddigi Emulziókat messze felülmúló.

ÁLTALÁNOS RECIPEKÖNYV= német, francia, angol vagy spanyol nyelven. =
E lapra való hivatkozás esetén ingyen!

Főraktár Magyarország-Ausztria részére:

BERNH. WACHTL, WIEN

VII 2, Kirchberggasse 37.

UJ! DIAMANT UJ!
VAN BOSCH-MATT!

Vörös gyorsan másoló legnagyobb briliánca.

Cink és gyorsan színez lágú negativeknél.

Diamant van Bosch-Matt I. egyszerű vastagság. Nincsenek bronz árnyékok.

Diamant van Bosch-Matt III. kétszeres vastagság. Nincsenek fekete foltok.

Diamant van Bosch-grobkorn (durva szemcsészetű) chamois színek és fehér.

Diamant van Bosch-Feinkorn (finom szemcsészetű) chamois és fehér.

Diamant van Bosch-Negro, egyedül a platin-fürdőben aranyfürdő nélkül színezhető.

Minták mindenkor ingyen és bérmentve!

Ügyeljünk a védjegyre és a gyártás helységnevére.

Fabrik photogr. Papiere

E. van BOSCH

G. m. b. H.

STRASSBURG Els.

Sürgőnycim: BOSCHMATT.

Gyári raktár és vezérképviselő Magyarországon Ausztria és a Balkán államok részére

Commandit Gesellschaft Rudolf Wollner & Cie.

WIEN IX/1. Schulz-Strassnitzkigasse 12. Telephon 15872.

„Az Amatőr“ 1000 koronás díjpályázatát 3000 koronára emeltük fel.

„Az Amatőr“ díjai K 1000.— értékben

A mi ezer koronás díjainkon kívül következő külföldi cégek ajánlottak fel díjakat:	
A Rathenower Optische Industrie-Anstalt vorm. Emil Busch gyár egy 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm.-es Busch „Roia“ tükrörreflex-kamarát, Busch „Omna“ F: 5,5 II. sorozatu anasztigmával felszerelve	K 210.— értékben
Dr. Staebble & Co. G. m. b. H. müncheni fotooptikai gyár egy 9×12 cm. „Choroplast“ 1:3, 9 F=180 mm. sport- és csoport-anasztigmátot	K 200.— értékben
C. P. Goerz Aktien-Gesellschaft berlin-friedenau gyár egy „Goerz-Dagor“ III. sorozat 2. sz. 13×18 cm.-es kettős anasztigmátot (Gyútáv: 180 mm.)	K 180.— értékben
C. Reichert wieni optikai gyár egy 13×18 cm.-es „Neu-Combinar“ F: 6,8 kettős anasztigmátot (Gyútáv: 180 mm.)	K 150.— értékben
A. Hch. Rietzschel G. m. b. H. müncheni optikai gyár egy 9×12 cm.-es Rietzschel „Reform Minimum Clack“ kamarát Rietzschel anasztigmával felszerelve	K 140.— értékben
„Lumen“ G. m. b. H. dresdeni gyár egy „Lumen“ nappali előhívó-készülékét 9×12 vagy 13×18 cm.-es lemezekhez 1 berakó kazettával és egy (lezárható) fixáló csészével (a díjnyertes választása szerint)	K 110.— értékben
Nettel Camerawerk G. m. b. H. vorm. Süddeutsches Camerawerk sontheim-heilbronni fotokamara-gyár egy 6×9 cm.-es „Kibitz“-kamarát jöminőségű aplanáttal és 3 drb. egyes, fém-kazettával felszerelten	K 108.— értékben
G. Rodenstock Optische Anstalt, müncheni optikai gyár egy 13×18 cm.-es Rodenstock táv-(tele)-objektivet	K 80.— értékben
Société des Etablissement Gaumont párisi (57, Rue St. Roch) fotokamara és felszerelési cikkek gyára egy 4 $\frac{1}{2}$ ×6 cm.-es „Block-Notes“-zsebkamarát F: 7, 2 Darlot Rectilinear-objektívvel és 6 nikkal kazettával (tokban)	K 95.— értékben
Heinrich Ernemann A.-G. dresdeni fotokamara- és optikai gyár egy 9×12 cm.-es Ernemann „Heag XII“ kamarát objektívvel	K 91.— értékben
Neue Photographische Gesellschaft Actiengesellschaft steglitz 17 berlini fotokémiai gyár három műalapalbumot és N. P. G. fotocikkeket a díjnyertes választása szerint; bővebb ismertetést l. a szövegben. Három díj összesen K 84.— értékben	
Fabrik photographischer Apparate auf Actien vorm. R. Hüttig & Sohn dresdeni fényképezési kamara-gyár (Fiók: Wien, IX/1. Berggasse 4.) egy „Corrida“ lapos kézikamarát 9×12 cm. lemezre „Lloyd“-aplanát F: 8-al és 3 drb. egyes (million) kazettával felszerelve	K 63.— értékben
Kodak Ges. m. b. H. wieni gyári képviselő: egy 9×12 cm.-es „Premofilm-pack“ kamarát (kezdők díja)	K 60.— értékben
E. van Bosch G. m. b. H. strassburgi fotopapirgyár 48 iv Van Bosch-féle művészi kimásoló papirozt (Több kisebb díjra felosztva)	K 60.— értékben
Trapp & Münch G. m. b. H. friedbergi foto-papirgyár 50 koronát aranyban (kézpénzdíj)	K 50.— értékben
Ferdinand Hrdliczka wieni fotokémiai gyár egy „amatőr villanó-készülék“ III. sz. modell teljes felszereléssel (25 gr. magnesium-por, 1 tucat 9×12 cm.-es Rembrandt villanó-lemezt és 1 doboz gyutacsot)	K 45.— értékben
Gustav Schaeuffellen'sche Papierfabrik (Photogr. Abteilung) heilbronni (Württemberg) fotopapirgyár „Pala“-papirokat és levelező-lapokat (a díjnyertes választása szerint)	K 40.— értékben
Langer & Co. wieni gyár egy Kosel-féle gumminyomás-szekerényt (teljes felszereléssel)	K 30.— értékben
Richard Jahr dresdeni lemezgyár „Sigurd“ lemezeket (a díjnyerő tetszése szerinti méreteken)	K 30.— értékben
Gustav Heyde dresdeni gyár egy Heyde Aktino-Photometert III. sz. (legújabb modell)	K 22.— értékben
A. Lumière et ses Fils, Société Anonyme lyon-monplaisiri fotokémiai gyár egy-egy művészi ezüst- és bronz-plakettet	két plaket
Több cég, közte az alakuló Első Magyar Fotoipari r. t. lemezgyára díjai:	K 152.— értékben
	K 3000.— összérték

Résztvehet minden magyar amatőr, aki „Az Amatőr“
16 koronás évi előfizetési díját lefizette.

kivánnak lefényképezni, — mihez a távobjektív nélkülözhetetlen —, csak azt ajánlhatom, hogy jó és fényerős anasztigmátjukon kívül még egy ujnnyomásra kioldható objektívdeszkára szerelt „Busch-Bis-Telar F:7“ távobjektívet is szerezzenek be. A próbára rendeltet megtartom. Tegel, 1908. október 5-én. Köhler, főtanító.

Óvás! A Hüttig & Sohn A. G. drezdai cég bécsi fiókjának üzlethelyiségeibe még október hó 22-én éjnek idején betörték és onnan 16 drb teljesen új fényképező-készüléket loptak el. Az azonnal kibocsátott körleveleknek meglepő eredményeként a kamaráknak egy részét, melyeket a tolvaj harmadik személy útján a budapesti Hatschek Emil foto-cégnél értékesíteni igyekezett, szám szerint 7 darabot, a Hatschek cég által értesített rendőrség lefoglalta. A tolvajt ezideig még nem sikerült elfogni és így hiányzik még 9 drab gép, melyek a következő jelzéssel elláttak: 1 Toska, 110, D/X., 93345. sz., 1 Toska 110, D/X., 91145. emeltyűvel, 1 Ideal 140, D/X., 92099. sz. 1 Ideal 140, D/XI., 92092. sz., 1 Ideal 140, R/X., 98405. sz., 1 Ideal 140, F. Komp. 92040. sz., 1 Ideal 165, objektív nélkül, 53260. sz., 1 Ideal 165, V. Komp. 33686. sz., 1 Ideal 165. X. Komp. 88367. sz.

A kártszenvedett cég óva int mindenkit e kamaráknak megvásárlásától és kéri mindazokat, akiknek e gépeket megvételre kínálják, hogy az illetőket haladéktalanul adják át a rendőrségnek.

Foto-előadás Déván. E hó 10-én a dévai Szabad Liceumban Schneider József tanár tartott sikertelt előadást a színes fényképezésről. A nagyszámu hallgatóság az érdekes és tanulságos előadást mindvégig feszült érdeklődéssel kísérte és előadót előadása után élénken ünnepelte.

**Aki Kamarát
Objectívet
akar venni,**

**! eladni, !
! cserélni !**

forjdujon tanácsért

„Az Amatőr“-höz

Az „adás-vétel-csere“ rovat az előfizetőknek ingyen áll rendelkezésre.

(Válaszbélyeg melléklendő.)

C. REICHERT

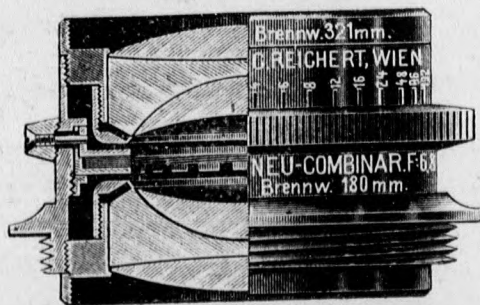
optikai és mechanikai intézete

Wien, VIII., Benno-Gasse 24-26.

Budapest, VIII., Üllői-út 12.

ajánlja az ő jóhírnevü, elsőrangú

fényképezési objektívjeit

u. m.

„Uj Kombinar“	F : 6, 8 és F : 4, 8.
„Kombinar“	F : 6, 3.
„Solar“	F : 6, 8.
„Polar“	F : 4.

Kérjen árjegyzéket és ismertetést „Az Amatőr“-re való hivatkozással. Ingyen és bérmentve!

Amatőrök **izléses képkereteket készít** LÉVAI M. Budapest,
részére **VI., Nagymező-u. 66.**

Feltétlen pontos és szolid kiszolgálás.

BUTOR MODERN és EGYSZERŰ
izléses és olcsó kivitelben kapható a
Modern lakberendezési vállalkozóknál
Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-út sarok).
Butoralbum 50 fill. ♦ Telefon 82—27. ♦ Kérjen ingyen költségvetést.

LIPP GYULA
ékszerész-, arany- és ezüstműves
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
▲ Menyaszonyi kelengye és ajándékok. ▲
Telefon: 76—52. Alapítotott 1849.

„AZ AMATŐR” régi évfolyamai
kedvezményes áron:

1904. év I. évfolyam 6 füzet (ritka visszavásárolt példányok) felemelt ára . . . 6 korona
1905. év II. évfolyam 24 füzet (ritka visszavásárolt példányok) felemelt ára . . . 20 korona
1906. év III. évf. 24 füzet mérsékelt ára 10 korona
1907. év IV. évf. 24 füzet mérsékelt ára 12 korona

E helyet
SCHWARZ BERTALAN
kárpitós
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 2.
(Károly-körut sarok)
Hirdetésére bérelte ki.
(L. a jövő számban.)

TELEFON : 58—48. : **KOVALD fest, tisztit!** : 58—48. :
Gyár és főüzlet: Budapest, VII. ker., Szövetség-utca 37. sz.
Gyűjtőtelepek a székesfőváros minden részében. — Képviseltek a vidék minden nagyobb városában.

TOPOR ENDRE
MÜBUTOR ASZTALOS-M.
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 30. SZÁM.
TELEFON : 89—43.

Elvállal mindennemű butort régi és új stílusban. Üzletberendezések, portálok terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzása és javítások juttatásos eszközöltek.

RÖNTGEN- ÉS RENDES SÖTÉTKAMRÁK, LAKÁSOKBAN KÜLÖNÁLLÓAN
FELSZERELVE, ELŐHIVÓ-ASZTALOK, MOSÓKÁDÁK STB. ÜGYESEN ÉS
OLCSÓN KÉSZITTETNEK.

Amerikai rendszerű úri szabóság
Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám. I. em.
Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült
Saccó-öltönyt, Felöltőt vagy Raglant
25 forint és 30 forintért
csakis mérték és próba után adunk.
Adhatjuk, mivel áruinkat készpénzben olcsóbban vásároljuk.
Adhatjuk, mivel csakis készfizes ellen szállítunk.
Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva.
Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

WESTENDORP & WEHNER LEMEZEK.
Főelárusító és képviselőség Magyarország részére:
Fényképezési cikkek szaküzlete. **ROGÁTSY KÁLMÁN** Budapest, VII., Rákóczi-út 10. Sip-utca sarkán.

▼ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ▼

Az 1909. évre szóló előfizetések mielőbbi megújítását kérjük.

Meg nem érkezett lappéldányokra vonatkozó felszólamlásokat csupán négy héten belül ismer el a kiadóhivatal.

H. L. vármegyei tisztviselő Eperjes. 1. A díjpályázaton minden előfizető-olvasónk résztvehet. 2. A bejelentéssel és képeinek beküldésével sem késétt még el. 3. A kiállítandó képek izlésesen keretezendők. 4. Lapunkhoz — évek multán való — visszatérésének örvendünk és reméljük, hogy most már Ön is csatlakozik olvasóinknak ahhoz a régi hű gárdájához, a mely minden körülmények között tántoríthatatlanul tart ki mellettünk és hiven követ bennünket minden, — a magyar amatőrfényképezés fejlesztése és terjesztése céljából indított újabb akciókban is. Szívélyesen üdvözöljük táborunkban!

L. A. Kolozsvár. 1. A velünk közölt címetek hálásan köszönjük. A mutatóvány számokat elküldöttük. A napokban levél is megy az illetékes tényezőknél. 2. Lapunknak további jóindulatu terjesztését kérjük, elismerő nyilatkozatát köszönjük. 3. Képeinek bírálata már régen megjelent valamelyik megelőző számnak e rovatában. „Az Amatőr” kiállítására be is küldheti őket és ha van még több ily és hasonló sikerült, úgy azokat is.

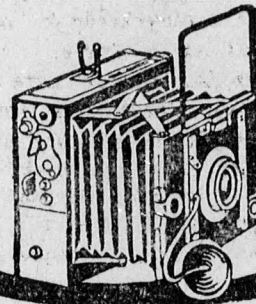
K. I. Nyiregyháza. Valóban meglepett bennünket képeivel. Egyike-másika kész fény-festmény. Ezeket okvetlenül meg kell nagyítani és „Az Amatőr” Országos kiállítására — és nagy díjpályázatára is — beküldeni. Az ily szép dolgokat kár a véka alá rejtegetni. Nem kell túlságosan szerénykedni! Levél megy.

Sz. E. mérnök Zombor. 1. Minden rendbe jön. 2. Jóindulatu bírálatot és tanácsokat mindenkor szívesen veszünk olvasóinktól, mint a hogy mi is szívesen szolgálunk hasonlóval. E kölcsönösségben — a kölcsönös megértésben — rejlik annak a valóban páratlanul benső, szinte baráti viszonynak a magyarázata, mely már évek óta de főleg az utóbbi időben „Az Amatőr” olvasói között megzavarhatatlanul fennáll. 3. Több cikket — legalább egyelőre már csak azért sem adhatunk, mert hiszen nincs — a ki megírja. Azt a néhány kitűnő magyar szakíró, a kik lapunkat szakdolgozataikkal felkeresik, — s a kiknek legnagyobb részét önmagunknak kellett nevelnünk, — nem fárasztathatjuk, nem merithetjük annyira ki, mert hiszen ez is könnyen megbosszulhatná magát. Másrésztől pedig dacára annak, hogy a mi

Nettel

idéltális kamarája minden komoly amatőrnek és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet.

Elegáns kivitel.

Szállítható az összes szokásos keretekben, valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is mint tekercs és panoráma-kamara.

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Camerawerk Sontheim 83

am NECKAR.

Kényelmes
részletfizetésre
minden áremelés nélkül.

Fényképező készülékek, binoklik
és távcsövek csupán elsőrangú gyártmányok.

Kérjen
árjegyzéket ingyen. **G. Rüdemberg jun.**

HANNOVER és WIEN.

Levelezések német nyelven HANNOVER-be küldendők!

lapunk havonta kétszer jelenik meg mégis ugyanannyi vagy még több cikket közöl minden számában, mint a többi hazai szaklapok, melyek pedig havonta csak egy számot adnak ki. 4. Abban viszont igaza lehet — az esztetikuskak, hogy a hirdetések bizony nem valók a főlap és képek elé, hanem a szöveg után hátra, ámde vajjon mit szólnának ehhez a *hirdetőcégek?* kiknek, pedig pénzükért néha egy és más kívánságuk is szokott lenni. Így a hirdetés elhelyezésére nézve is. 5. Egyébként a *teljes évfolyam* (a mi piros, vagy kék bőrutánzatú, s a címlaprajzzal ellátott — *izléses bekötési táblánkba*) való bekötése akként történik, hogy elől jön — az év végén, a tartalomjegyzékkel egyszerre készülő — szép belső címlap, utána a tartalomjegyzék, ezt követik képmelléletek, azután a cikkek és végül jönnek az apróságok és hirdetések. Tessék ezt csak így megmagyarázni a könyvkötőnek. A szétbontást és elrendezést már ő elvégzi. *Az év végével* — tehát egységesen pompás díszművet képez „Az Amatőr”. Erre mi már az elmúlt év végén gondoltunk, mikor elhatároztuk lapunk *előző évfolyamai* beosztásának megváltoztatását. Azt hisszük ez évben ismét haladtunk egy lépést előre. 6. Lám-lám mégis csak nekünk van igazunk, mikor egyesek folytonos gáncsoló-ösztökélései dacára sem helyezük az ezek sürgetette u. n. tudományos, de voltaképpen „tudákos” piedesztálra, mert a mi szerény nézetünk szerint „Az Amatőr” nem a tudósok, de leginkább a tudatlan és tudnivágyó *mükedvelők* részére készül. Ezért kerültük eddig is a nehezen érthető, vegyelemző-számitó képletektől és egyéb *tudományos előkészültséget, sok szak-képzettséget* igénylő tudományos levezetéseket. De viszont *általánosságban* nem adhatunk Önnek sem igazat, mert a fényképezés tisztán a kemia és fizika — melyek már tudományok — alapulván velük szerves összefüggésben van s belőlük folytonosan táplálkozván, lehetetlenné teszi a tudományos szempontok *teljes* elhanyagolását.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: KOHLMAN ARTÚR dr.
Helyettes-szerkesztő: FALK RICHÁRD gyógyszerész.
Főmunkatárs: SZTANKOVSKY JÓZSEF, Erdőszentgyörgy.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Baross-tér 15.
Bercsényi-nyomd a r.-t. Budapest, VIII., Reviczky-tér 5.

**Kilenc fajtája 10 év óta
bevált és felülmulhatatlan.**

= Gyári raktár Budapesten =
PEJTSIK KÁROLY
IV., Városház-utca 1. sz.

Gust. Schaeuffelen'sche Papierfabrik, Phot. Abtlg.
Heilbronn 31 a. Neckar.

Azon kedvező fogadtatás, amelyben az elmúlt évben Ausztria-Magyarországban először megjelent

Uj fényképészeti leszakítható fali-naptárunk

Az új naptár több mint száz művészi fénykép sikerült és legszebb reprodukcióját közli, ezenkívül pedig tartalmaz gyakorlati közleményeket, vényeket, utasításokat az amatőrök gyakorlati használatára. A naptár egyben történeti szaknaptár és a jelentékenyebb amatőrfényképező egyesületeket magában foglaló Klub-
▪ kalendárium is. ▪

(Neuer photographischer Abreiskalender)

az 1908. évre, részesült, arra indit bennünket, hogy azt jelentékenyen kibővitve és még szebb kivitelben

az 1909-ik évre újra kiadjuk.

Minden hónapra külön kiszámított
MEGVILÁGÍTÁSI TÁBLÁZATOK

e naptárt még értékesebbé teszik.

▪ Műnyomat-papíron ▪
18×28 cm. nagyságban még díszesebben kiállítva e naptár előreláthatólag az eddiginél is szivesebb fogadtatásra fog találni. ▪
Nélkülözhetlen tanácsadója leend a kezdőknek, úgy mint az előrehaladottaknak és pompás ajándék minden mükedvelő fényképezőnek; dísz minden fényképező otthonának. ▪

A naptár ára portómentes küldéssel Magyarország, Ausztria és Németországba 3 korona 30 fillér és a megrendelések mielőbbi beküldését kéri
teljes tisztelettel

R. LECHNER (Wilh. Müller).